

Συγγραφέας							
Media:	TA NEA ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ	Page:	1,70	Published at:	09-08-2025		
Author:		Surface:	905.33 cm ²	Circulation:	24590		
Subjects:							

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΚΑΡΟΣ
ΜΠΑΜΠΑΣΑΚΗΣ

Συγγραφέας

ΒΙΒΛΙΟΔΡΟΜΙΟ

ΤΟΥ ΠΙΩΡΓΟΥ ΙΚΑΡΟΥ
ΜΠΑΜΠΑΣΑΚΗ

Το πέλμα είναι κείνο που συχνά ζει κάτω από τα ραντάρ, είναι εκείνο το αδιόρατο που, «υπό του κριού» κινούμενο κάτω από τραπέζια, καρέκλες και βλέμματα, λέει και κάνει πολλά τα οποία το υπόλοιπο σώμα δεν το λιά αλλά θέλει να πει και να κάνει, ή μερικά που απ' το πιο κρύφιο ασυνείδητο εμφανίζονται.

Σπύρος Μαντζαβίνος,
Ποδολάτρες

ανθρωπινότητας, παθιασμένη εμμονή. Αντιπαράβαλλει εύστοχα την ποδολατρεία στην ποδολαγνεία, απομακρύνοντας με κομψά ξιφουλκήματα στυλ Ντ' Αρτανιάν κάθε νοσηρή, ειδική, τοξική συμπαράδωξη. Ο ποδολάτρης είναι ένας σύγχρονος μεταβιομηχανικός ιππότης, όπως ο ντετέκτιβ Φίλιπ Μάρλοου, κάποιος που ανακαλύπτει φευγαλέες λάμψεις ευγενούς κάλλους μες στη χθαμαλή καθημερινότητα (στο μετρό, στο πλοίο της γραμμής, σ' ένα παγκάκι), τις διασώζει, τις εκθειάζει, τις μεταρσιώνει μέσα από μελωδικές λεκτικές συνθέσεις που φέρνουν στον νου τη λεπταισιοσύνη ενός Μαρσέλ Προυστ και ενός Χένρι Τζέιμς.

Σκέψεις για
μια παθιασμένη
εμμονή
με αφορμή
τους «Ποδολάτρες»
του Σπύρου
Μαντζαβίνου,
τον Τανιζάκι και
τον Χ. Σεμπρούν

Ο ποδολάτρης αποτελεί μια sui generis κατηγορία παρατηρητικότητας και φιλοκαλίας, μας βεβαιώνει ο Μαντζαβίνος (σ. 19), διαθέτει μάτι φωτοευαίσθητο (σ. 15) και ικανότητες λεπδοπτερολόγου – ας θυμηθούμε τον Ναμποκόφ –, ενώ μάλιστα εμφορείται από μια αγάπη που στέργει ν' ασπαστεί το χαμπλό, το θεωρούμενο ταπεινό, αυτό που τόσο πολλοί παραμελούν. Πρόκειται για μια ιδιαίτερη αγάπη που δωρίζει στον ποδολάτρη «μαζί με την υπερδύναμη της διεισδυτικότητας παρατηρήσεως και ανατιμώσεως της λεπτομερείας, και την υπερδύναμη της ισχυρότατης μνήμης: η επίδραση των πελμάτων είναι κατακλυστική, και

έναν κατακλυσμό τον θυμάσαι, θέλεις δεν θέλεις, σποωδότητε» (σ. 129).

Ο συγγραφέας διανθίζει το πόνημά του με προσωπικές μνήμες, με ενθυμήσεις φιλικών του προσώπων, με μνήμες στην αρχαιοελληνική γραμματεία, με αναπάντεχα ευπρόσδεκτες πληροφορίες: π.χ., αστραγάλος ονομάζεται και ένα θεραπευτικό βοτάνι, καθώς και ένα λίθινο, συνήθως γλυπτό κόσμημα – και οποίος έχει ερωτευτεί το όλον ενός εξαισίου πλάσματος εκκινώντας, λυτρωτικά αποσβολωμένος, από την αιφνίδια θέαση ενός πάλλευκου, ανυπέρβλητου κάλλους, αστραγάλου, χάριτες χρωστές στις πολύτιμες σελίδες του Μαντζαβίνου.

Οι Ποδολάτρες είναι ένα κείμενο που, πέραν του θέματός του, δείχνει πόσα οφείλει το είδος του δοκιμίου (ιδίως στην υβριδική, λογοτεχνική μορφή του) σε θαρραλέους προπομπούς όπως ο Κωστής Παπαγιώργης, ο Ευγένιος Αρανότις (της εποχής του Φετίχ και της Ιστορίας των Ηδονών, πρωτίστως), και ο Νικίτας Σινιόσογλου.

Ο Μαντζαβίνος, τοιμυρὰ επίσης, διακονεί ένα ύφος υψηλής ακριβείας, σεβασμού στην διαστρωματική παράδοση της ελληνικής γλώσσας, ευγενούς χιούμορ, ενώ χαροποιεί τους λάτρες του μακροπερίοδου λόγου, καθώς προτιμάει να υφαίνει τελεσφόρα εκτεταμένες φράσεις, με αποκορύφωμα την αποτελούμενη από είκοσι έξι συναπτές αράδες περίοδο των σελίδων 105 και 106 όπου εκθειάζει ποικιλικά και φιλοσοφικά τις ιδιότητες του πέλματος.

Τανιζάκι και Σεμπρούν

Μετά την απόλαυση που μου πρόσφεραν οι Ποδολάτρες ήταν φυσικό να διολιθισθώ στην επανάληψη της ανάγνωσης δύο άλλων σχετικών βιβλίων. Πρόκειται για το Πόδι της Φουμίκου του Τανιζάκι (μτφρ. Παναγιώτης Ευαγγελίδης, εκδ. Αγρα) και τα Σανδάλια του Χόρχε Σεμπρούν (μτφρ. Σταύρος Παπασταύρου, εκδ. Αγρα).

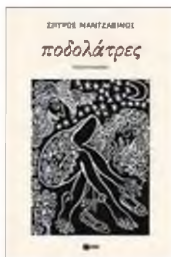
Ο Τανιζάκι πλέκει το εγκώμιο του πέλματος, της γάμπας, των δακτύλων μιας καλλονής, ερωμένης ενός γηραιού εμπόρου, μέσα από το βλέμμα και τις λέξεις του Νόντα Ουνόκιτσι, φοιτητή στη Σχολή Καλών Τεχνών, που αναλαμβάνει να φιλοτεχνήσει ένα έργο όπου θα καταυγάσει η ομορφιά της μαϊτρέσσας Φουμίκου. «Είχα υπνωτιστεί από την τέλεια καμπύλη των ποδιών της [...] Οι γάμπες της, λεπτειπέλεπτες και αισθησιακές, ήταν λες και είχαν σμιλευτεί προσεκτικά σε λείο ξύλο, το περίγραμμά τους, καθώς καθφόριζαν προς τους αστραγάλους, γινόταν όλο και πιο φινό, καταλήγοντας στην καμάρα του πέλματος» (σ. 48).

Ο Σεμπρούν, με μια εξίσια μινιατούρα που καλύπτει εντούτοις είκοσι έτη ενός παράφορου, καίτοι οπασμωδικού, έρωτος, μας υπενθυμίζει ότι οφείλουμε να έχουμε πάντα τον νου μας όταν παίζουμε με τη σαγήνη, καθώςον πάντα καιροφυλαχτεί το αδυσώπητο, εν προκειμένω ένα ζευγάρι θελκτικά σανδάλια, προορισμένα να συναρπάσουν το βλέμμα, να δελεάσουν την ψυχή, καταλήγουν να σπείρουν τον όλεθρο!

Περί πελμάτων και ποδολατρών

Το εξώφυλλο του περιοδικού «Continental» με στιγμιότυπο από την ταινία «Red Lips» του Τζιουζέπε Μνενάτι (1960)

Σπύρος
Μαντζαβίνος
ΠΟΔΟΛΑΤΡΕΣ

Εκδ. Πατάκη,
σ. 176
Τιμή 10,90